

Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vášmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijat' všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokovat'. [Podrobnosti o používaní súborov cookies.](#)

[Akceptovať](#) [Odmietnuť všetko](#)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Úvod](#) > [Sociálne poistenie a dôchodkový systém](#) > [Sociálne poistenie](#) > [Najvýznamnejšie zmeny v sociálnom poistení](#) > Zmeny súvisiace s ochorením COVID-19

Zmeny súvisiace s ochorením COVID-19

Zmeny účinné od 1. septembra 2023

Od 1. septembra 2023 dôjde k zrušeniu nároku na tzv. pandemické ošetrovne, čiže Sociálna poisťovňa od tohto dátumu nebude vyplácať pandemické ošetrovne. Jednak už nevzniknú nové nároky na pandemické ošetrovne a zároveň zaniknú už vzniknuté nároky na pandemické ošetrovne. Od 1. septembra 2023 sa tak bude nárok na ošetrovne posudzovať opäť „štandardne“, t.j. v zásade rovnako ako pred vznikom krízovej situácie. Viac informácií na [Sociálna poisťovňa \(socpoist.sk\)](#).

Pre vylúčenie povinnosti platiť poistné na sociálne poistenie zamestnancom, povinne poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou a dobrovoľne poistenou osobou to znamená, že od 1. septembra 2023 sa aj na takéto prípady už uplatňuje „štandardné“ vylúčenie povinnosti platiť poistné a prerušenie poistenia. Preto zamestnanec od 1. septembra 2023 nie je povinný platiť poistné na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti v období potreby osobného a celodenného ošetrovania/starostlivosti o osoby ustanovené zákonom, najdlhšie do 14. dňa potreby tohto ošetrovania/tejto starostlivosti; vylúčenie povinnosti platiť poistné sa vzťahuje aj na zamestnávateľa takého zamestnanca (okrem poistného na úrazové poistenie). Obdobne aj povinne poistená samostatne zárobkovo činná osoba nie je povinná platiť poistné na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity pri potrebe osobného a celodenného ošetrovania/starostlivosti, najdlhšie do 14. dňa potreby tohto ošetrovania/tejto starostlivosti. Ak potreba tohto ošetrovania/starostlivosti trvá aj po 14. dni, od 15. dňa do jej skončenia sa zamestnancovi/samostatne zárobkovo činnnej osobe prerušuje uvedené povinné poistenie.

Pre dobrovoľne nemocensky poistenú, dobrovoľne dôchodkovo poistenú a dobrovoľne poistenú osobu v nezamestnanosti to znamená, že od 1. septembra 2023 nie je povinná platiť poistné na uvedené poistenia a poistné do rezervného fondu solidarity od vzniku nároku na výplatu ošetrovného do jeho zániku.

Zároveň sa zavádza povinnosť predškolských zariadení, zariadení sociálnych služieb a škôl na účel overenia splnenia podmienok na vznik nároku na ošetrovne potvrdzovať ich uzatvorenie na základe rozhodnutia príslušných orgánov alebo nariadenia karanténneho opatrenia na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Týmto opatrením sa nahrádza hromadné nahlasovanie neprítomných detí individuálnym potvrdením, ktoré budú školy a školské zariadenia potvrdzovať iba tým rodičom, ktorí si nárok na ošetrovne počas uzatvorenia zariadenia uplatnia. Odpadá tak nahlasovacia povinnosť pre školy a školské zariadenia a zároveň aj potreba navštíviť pediatra z dôvodu potvrdenia žiadosti o ošetrovne pri uzatvorení zariadenia.

Zmeny účinné od 1. augusta 2023

Od 1. augusta 2023 sa už pri uznaní choroby z povolenia z dôvodu ochorenia Covid-19 bude postupovať štandardne, t. j. na základe uznania choroby z povolenia špecializovaným pracoviskom, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia.

Zmeny účinné od 25. februára 2022

- **Dňa 25. februára 2022** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 52/2022 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie február 2022 do 30. júna 2025. Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021). Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odviesť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Zmeny účinné od 21. januára 2022

- **Dňa 21. januára 2022** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 16/2022 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie január 2022 do 31. marca 2025. Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021). Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odviesť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Zmeny účinné od 23. decembra 2021

- **Dňa 23. decembra 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 517/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie december 2021 do 31. decembra 2024. Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021). Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Zmeny účinné od 1. decembra 2021

Poistencovi, ktorý je od 1. decembra 2021 ošetrovujúcim lekárom uznaný za dočasne práceneschopného z dôvodu nariadeného karanténneho opatrenia/izolácie vznikne nárok na „štandardné“ nemocenské, tak ako je to aj pri iných dôvodoch dočasnej pracovnej neschopnosti (choroba, úraz). Avšak poistenec, ktorého ošetrojúci lekár uznal za dočasne práceneschopného z dôvodu karanténneho opatrenia/izolácie ešte v novembri a bude mu dočasná pracovná neschopnosť pokračovať aj v decembri, bude mať naďalej nárok na tzv. pandemické nemocenské až do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti.

Zmeny účinné od 27. novembra 2021

- **Dňa 27. novembra 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 435/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie november 2021 do 30. septembra 2024. Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021). Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Zmeny účinné od 21. októbra 2021

- **Dňa 21. októbra 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 379/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie október 2021 do 30. júna 2024. Týmto nariadením vlády Slovenskej republiky je posunutá aj odložená splatnosť poistného za mesiace máj až júl 2020, december 2020, január až máj 2021 na neskôr a to postupne v trojmesačných intervaloch v rozpätí od 31. marca 2022 do 31. marca 2024. Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Zmeny účinné od 21. mája 2021

- **Dňa 21. mája 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 181/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie máj 2021 do 31. decembra 2023. Týmto nariadením vlády Slovenskej republiky je posunutá aj odložená splatnosť poistného za mesiace marec, máj až júl 2020, december 2020, január až apríl 2021 z 30. júna 2021 na neskôr, a to postupne v trojmesačných intervaloch v rozpätí od 30. septembra 2021 do 30. septembra 2023.

Táto výnimka sa naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021). Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Odklad platenia poistného sa týka aj platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré povinne platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikovú prácu zaradenú do kategórie 3 alebo 4.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 1. mája 2021

- **Dňa 1. mája 2021** nadobudol účinnosť zákon č. 130/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Uvedenou novelou zákona o sociálnom poistení sa za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok umožňuje predĺžiť podporné obdobie na čerpanie nemocenského, v prípadoch kedy podporné obdobie uplynulo počas trvania krízovej situácie alebo v období šiestich mesiacov po jej ukončení.

V súvislosti s predĺžením podporného obdobia sa zabezpečilo, aby sa zamestnanci a povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba prerušovala povinné sociálne poistenie až odo dňa nasledujúceho po uplynutí predĺženého podporného obdobia. Do podporného obdobia sa nezapočítavajú predchádzajúce obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti.

Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná oznámiť príslušnej pobočke prerušenie povinného sociálneho poistenia z dôvodu uplynutia predĺženého podporného obdobia do ôsmich dní od prerušenia.

Zmeny účinné od 24. apríla 2021

- **Dňa 24. apríla 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 154/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie apríl 2021 do 30. júna 2021.

Odklad v platení poistného sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odviesť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmena účinná od 10. apríla 2021

Podľa novely zákona o sociálnom poistení je možné prehodnotiť podmienky nároku na pandemické ošetrovne na žiadosť poistenca dva krát ročne (k 1. januáru a 1. júlu), a to od prvého dňa potreby starostlivosti/ošetrovania počas krízovej situácie nasledujúcom po účinnosti novely zákona (teda najskôr od 10. 4. 2021), resp. po 30.6. 2021 a po 31. 12. 2021.

Zmeny účinné od 31. marca 2021

- **Dňa 31. marca 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 102/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 132/2020 Z. z.

V dôsledku dlhodobého pretrvávajúcej krízovej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 sa právna úprava určenia spôsobu poklesu tržieb stala nepostačujúcou. Preto bol nariadením vlády SR č. 102/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 76/2020 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 132/2020 Z. z., určený spôsob poklesu tržieb, ktorý sa prvýkrát uplatňuje pri odklade splatnosti poistného za marec 2021.

Zamestnávateľ alebo SZČO, ktorí vykonávajú činnosť v aktuálnom mesiaci roku 2021 a vykonávali ju aj v rovnakom mesiaci roku 2019, si pokles tržieb určia jedným zo spôsobov tak, že

- výška tržieb v aktuálnom mesiaci 2021 sa porovná s výškou tržieb za rovnaký mesiac roku 2019, alebo
- ak činnosť vykonávali po celý rok 2019, výška tržieb v aktuálnom mesiaci roku 2021 sa porovná s výškou tržieb vypočítanou ako mesačný priemer za rok 2019 (priemer = tržby za rok 2019:12).

Týmto postupom sa zamestnávateľovi a SZČO počnúc marcom 2021 umožňuje určovať pokles tržieb porovnaním tržby dosiahnutej za aktuálny mesiac s tržbami dosiahnutými za jednotlivé mesiace roku 2019 alebo s mesačným priemerom tržieb za rok 2019, t.j. s tržbami dosiahnutými v období mimo krízovej situácie a teda s ich štandardnou výškou.

Zamestnávateľ a SZČO, ktorí začali vykonávať činnosť v januári 2020 alebo vo februári 2020 a činnosť nevykonávali v rovnakom mesiaci roku 2019, naďalej majú možnosť si určiť pokles tržieb porovnaním aktuálneho mesiaca roku 2021 na výšku tržieb dosiahnutú za február 2020.

Zmeny účinné od 19. marca 2021

- **Dňa 19. marca 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 101/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie marec 2021 do 30. júna 2021.

Odklad v platení poistného sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 31. marca 2021).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odviesť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 26. februára 2021

- **Dňa 26. februára 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 89/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie február 2021 do 30. júna 2021.

Odklad v platení poistného sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 a 22. mája 2020, druhý bod).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 29. januára 2021

- **Dňa 29. januára 2021** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 31/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie január 2021 do 30. júna 2021.

Odklad v platení poistného sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie vid' časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 a 22. mája 2020, druhý bod).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 1. januára 2021

- **Dňa 1. januára 2021** nadobudol účinnosť zákon č. 372/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Ustanovilo sa ním aj to, že Sociálna poisťovňa elektronicky sprístupňuje zamestnávateľovi informácie o jeho zamestnancovi, ktoré spracúva vo svojom informačnom systéme a sú nevyhnutné na určenie obdobia, počas ktorého zamestnanec nie je povinný platiť poistné na sociálne poistenie z dôvodu, že bol uznaný za dočasne práceneschopného alebo z dôvodu osobného a celodenného ošetrovania fyzickej osoby.

Zároveň je ustanovené, že ak v čase krízovej situácie je zamestnanec uznaný za dočasne práceneschopného, a ak počas tohto obdobia čerpá dovolenku alebo vykonáva prácu z domácnosti, vylúčenie povinnosti platiť poistné zamestnancom sa neuplatní.

Zmeny účinné od 17. decembra 2020

- **Dňa 17. decembra 2020** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie december 2020 do 30. júna 2021. Týmto nariadením vlády Slovenskej republiky je posunutá aj odložená splatnosť poistného za mesiace marec, máj až júl 2020, a to z 31. decembra 2020 na 30. jún 2021.

Táto výnimka sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie vid' časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 a 22. mája 2020, druhý bod).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádza ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvieť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 21. novembra 2020

- **Dňa 21. novembra 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 330/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Uvedeným zákonom sa ustanovilo, že v prípade, ak zamestnávateľ potvrdí zamestnancovi uznanému za dočasne práceneschopného z dôvodu ochorenia COVID-19, že ochorenie vzniklo pri práci, kde je preukázateľný kontakt s týmto ochorením alebo s infekčným materiálom ako súčasť plnenia pracovných úloh alebo pracovných činností, podmienka uznania choroby z povolania na účely nároku na úrazový príplatok sa považuje za splnenú. Zároveň sa rozšíril okruh osôb, ktorým vzniká nárok na úrazový príplatok aj o osoby vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme uvedené v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Zmeny účinné od 23. septembra 2020

- **Dňa 23. septembra 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 258/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Uvedeným zákonom sa jednoznačne upravili ustanovenia podmienok nároku na pandemické ošetrovné v školskom roku 2020/2021. Ustanovilo sa, že v čase riadne

prebiehajúceho výchovno-vzdelávacieho procesu, t. j. neobmedzenej prevádzky škôl a predškolských zariadení, pandemické ošetrovné nepatrí v prípadoch, kedy by zákonný zástupca dieťaťa neprejavil záujem o účasť dieťaťa na prebiehajúcom výchovno-vzdelávacom procese v predškolskom zariadení alebo v škole z dôvodu obavy o jeho zdravie.

Ďalej sa ustanovilo, aby okresný úrad v sídle kraja v rámci svojej územnej pôsobnosti poskytoval Sociálnej poisťovni informácie o deťoch, ktoré sa nezúčastňujú výchovno-vzdelávacieho procesu.

Zmeny účinné od 21. júla 2020

- **Dňa 21. júla 2020** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 196/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID 19 v znení nariadenia č. 172/2020. Z. z. SLOV-LEX.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie júl 2020 do 31. decembra 2020.

Táto výnimka sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 a 22. mája 2020, druhý bod).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádzajú ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvádzať v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 24. júna 2020

- **Dňa 24. júna 2020** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 172/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19.

Uvedeným nariadením vlády Slovenskej republiky sa umožňuje ďalší odklad platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a poistného, ktoré platí zamestnávateľ za obdobie jún 2020 do 31. decembra 2020.

Táto výnimka sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 a 22. mája 2020, druhý bod).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádzajú ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvádzajúť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 17. júna 2020

- **Dňa 17. júna 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 157/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákoník práce v znení neskorších predpisov.

Uvedeným zákonom sa špecifikovali podmienky poskytovania nemocenského poistenia po skončení krízovej situácie vo vzťahu k poistencovi, ktorému dočasná pracovná neschopnosť vznikla z dôvodu karanténneho opatrenia a izolácie nariadeného/nariadenej počas trvania krízovej situácie, ak tento nárok trvá aj ku dňu skončenia krízovej situácie.

Ďalej, v súvislosti s otvorením školských a predškolských zariadení k 1. júnu 2020, sa navrhla právna úprava, ktorá by kontinuálne zabezpečila nárok na pandemické ošetrovné tým rodičom, ktorí i naďalej, po otvorení škôl, budú poskytovať dieťaťu osobnú a celodennú starostlivosť z dôvodu neumiestnenia dieťaťa do školy z objektívnych dôvodov (kapacitné možnosti) alebo subjektívnych dôvodov (obava o zdravie). Obdobná právna úprava navrhuje aj vo vzťahu k zariadeniam sociálnych služieb.

Zmeny účinné od 22. mája 2020

1. Dňa 22. mája 2020 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. o splatnosti poistného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID 19.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z. z. ustanovuje ďalšie obdobie odkladu platenia poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“). Umožňuje sa odklad platenia poistného za obdobie máj 2020 do 31. decembra 2020, a posúva sa splatnosť už raz odloženej splatnosti poistného za mesiac marec 2020 z 31. júla 2020 na 31. december 2020. Táto výnimka sa aj naďalej týka zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorí vykazujú pokles čistého obratu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržieb) určený podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti v platnom znení o 40 % a viac (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020 v spojení so zmenami podľa nižšie uvedeného nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 132/2020 Z.z.).

Možnosť odkladu odvodov sa týka poistného, ktoré platí zamestnávateľ. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádzajú ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odvádzajúť v pôvodných termínoch splatnosti.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

2. Dňa 22. mája 2020 nadobudlo účinnosť aj nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 132/2020 Z.z., ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

V zmysle tohto nariadenia vlády Slovenskej republiky, do tržieb, na účely odkladu platenia poistného, nevchádza príspevok na udržanie zamestnanosti vyplácaný v rámci projektu "Prvá pomoc". Predišlo sa tým zhoršovaniu možnosti uplatnenia odkladu splatnosti poistného pre zamestnávateľa a SZČO, keďže príspevok na zmiernenie negatívnych dopadov na zamestnanosť v čase krízovej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 je podľa zákona o dani z príjmov považovaný za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Zmeny účinné od 21. mája 2020

- **Dňa 21. mája 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 127/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Uvedeným zákonom sa prijala právna úprava vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia v roku 2020 pre tie samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO), ktoré podali daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2019 do 31. marca 2020, pre tie SZČO, ktoré nepodali daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2019 do 31. marca 2020, ako aj pre tie SZČO, ktoré majú predĺženú lehotu na podanie daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb (DP) za rok 2019. Táto právna úprava bola prijatá z dôvodu previazanosti s novoustanovenými lehotami na podanie daňového priznania k dani z príjmov podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19.

Štandardne sa vznik a zánik tohto poistenia posudzuje k 1. júlu/1. októbru kalendárneho roka (ak SZČO mala predĺženú lehotu na podanie daňového priznania) v závislosti od dosiahnutého príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za predchádzajúci kalendárny rok (ďalej len „príjem z podnikania“).

Koho sa nová právna úprava vzniku/zániku povinného poistenia týka?

- SZČO, ktorá podala daňové priznanie k dani z príjmov za rok 2019 (DP za rok 2019) do 31. marca 2020,
- SZČO, ktorá nepodala DP za rok 2019 do 31. marca 2020 a lehotu na podanie DP za rok 2019 jej uplynie 2. novembra 2020 (§ 21 zákona č. 67/2020 Z. z. v spojení s § 2 ods. 3 zákona č. 67/2020 Z. z. v znení zákona č. 264/2020 Z. z.)

Kedy vyššie uvedenej SZČO vzniká/zaniká povinné poistenie?

A. SZČO, ktorá podala DP za rok 2019 do 31. marca 2020 :

Pre túto SZČO sa zachováva pôvodný právny režim posudzovania vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. To znamená, že **povinné poistenie jej vzniká od 1. júla 2020**, ak jej príjem z podnikania za rok 2019 presiahol zákonom stanovenú hranicu (6 078 eur) a **zaniká 30. júna 2020**, ak jej príjem z podnikania za rok 2019 nepresiahol zákonom stanovenú hranicu (6 078 eur). Toto sa vzťahuje aj na situáciu SZČO, ktorá do 31. marca 2020 prípadne podala aj opravné DP za rok 2019.

Ak SZČO podala DP za rok 2019 do 31. marca 2020, a opravné DP za rok 2019 podala po 31. marci 2020, jej povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie sa tiež bude posudzovať k 1. júlu 2020 na základe príjmu vykázaného v DP za rok 2019. Na základe údajov vykázaných v poslednom opravnom DP za rok 2019 (podanom v období od 1. apríla 2020 do 2. novembra 2020) sa však povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie bude posudzovať znovu, a to k 1. februáru 2021.

B. SZČO, ktorá nepodala DP za rok 2019 do 31. marca 2020 a lehotu na podanie DP za rok 2019 uplynie 2. novembra 2020 :

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie jej

- a) vzniká od 1. februára 2021, ak jej príjem z podnikania za rok 2019 presiahol zákonom stanovenú hranicu (6 552 eur),
- b) zaniká 30. januára 2021, ak jej príjem z podnikania za rok 2019 nepresiahol zákonom stanovenú hranicu (6 552 eur).

Som SZČO, ktorá má živnostenské oprávnenie od r. 2000 stále. Povinné sociálne poistenie mi vzniklo od 1. júla 2019 na základe príjmov z podnikania za rok 2018. DP za rok 2019 som podal po 31. marci 2020 a môj príjem z podnikania bol 10 000 eur. Ako to bude s mojim poistením a platením poistného po 30. júni 2020?

Takejto SZČO, ktorá je poistená od 1. júla 2019 a preto, že nepodala DP za rok 2019 do 31. marca 2020, poistenie bude pokračovať aj po 30. júni 2020 až do nového posúdenia poistenia k 1. februáru 2021. Zároveň do nového posúdenia trvá aj povinnosť platiť poistné na sociálne poistenie v sume, v akej SZČO platila poistné do 30. júna 2020.

V prípade, že v tomto prechodnom období (od 1. júla 2020 do 31. januára 2021) by SZČO zrušila živnostenské oprávnenie, poistenie jej zanikne dňom zrušenia oprávnenia a tým aj povinnosť platiť poistné.

Ale, ak SZČO následne v tomto prechodnom období začne opäť podnikat' (napr. na základe nového živnostenského oprávnenia), poistenie jej opäť vznikne a to na základe príjmov za rok 2018 a bude trvať až do nového posúdenia poistenia k 1. februáru 2021 na základe príjmov za rok 2019.

Ako sa SZČO dozvie, či a kedy jej vzniklo/zaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie?

Sociálna poisťovňa je naďalej povinná aj v tomto období písomne oznámiť SZČO vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, vymeriavací základ na platenie poistného, výšku poistného na nemocenské poistenie, výšku poistného na starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, výšku poistného na invalidné poistenie a výšku poistného do rezervného fondu solidarity, dátum splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a údaje týkajúce sa úhrady poistného a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, a to do 20 dní od vzniku povinného poistenia. Sociálna poisťovňa tiež oznamuje zánik povinného poistenia SZČO.

- **Dňa 21. mája 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 125/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V Čl. II sa novelizuje príloha č. 1 – položka 24 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Účelom navrhovanej právnej úpravy je precizovanie textu na jednoznačné vymedzenie podmienok vzniku infekčnej choroby z povolania, aby rôznou interpretáciou podmienok vzniku nedochádzalo k obmedzovaniu posudzovania choroby z povolania u niektorých profesií v rozpore s kritériami pre uznanie choroby z povolania.

Zmeny účinné od 25. apríla 2020

- **Dňa 25. apríla 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 95/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

S cieľom zmiernenia ekonomických dopadov na odvádzateľov poistného v dôsledku krízovej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 bolo prijaté odpustenie povinnosti zaplatiť poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) za apríl 2020, prípadne za ďalšie obdobie, ktoré môže ustanoviť vláda Slovenskej republiky nariadením. Poistné, ktoré platí zamestnanec, a odvádzka ho jeho zamestnávateľ, je zamestnávateľ naďalej povinný odviešť v termínoch splatnosti poistného určených zákonom o sociálnom poistení.

Nová právna úprava umožňuje odpustenie povinnosti zaplatiť poistné zamestnávateľom alebo SZČO, ktorí v mesiaci apríl 2020 najmenej na 15 dní uzatvorili prevádzky napr. na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR pri ohrození verejného zdravia č. OLP/2777/2020 z 29. marca 2020. Poistného, ktoré platí zamestnanec, a odvádzka ho zamestnávateľ, sa uvedené netýka. Zamestnávateľ je naďalej povinný odviešť ho v pôvodnom termíne splatnosti. Uzatvorenie prevádzky preukáže zamestnávateľ alebo SZČO Sociálnej poisťovni čestným vyhlásením, ktoré jej predloží najneskôr do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý je povinnosť zaplatiť poistné odpustená.

V tejto súvislosti sa zároveň ustanovilo, že podmienka zaplata poistného sa považuje v prípade odpustenia povinnosti zaplatiť poistné za splnenú. Odpustenie povinnosti platiť poistné tak nemá negatívny vplyv na vznik nároku na nemocenské a dôchodkové dávky.

Za obdobie, za ktoré nebudú povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie zaplatené, sa suma starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku a minimálneho dôchodku, z dôvodu účasti poistenca v II. pilieri, znižovať nebude, t. j. bude sa posudzovať ako by bol zúčastnený iba v I. pilieri.

Povinné príspevky do III. piliera za apríl 2020 sa niektorým zamestnávateľom odpúšťajú

Zamestnávateľ, ktorý v dôsledku krízovej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 v mesiaci apríl 2020 najmenej na 15 dní musel uzatvoriť aspoň jednu prevádzku, je oslobodený od platenia príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie za mesiac apríl 2020, prípadne za ďalšie obdobie, ktoré môže ustanoviť vláda nariadením. Uvedené sa týka príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca vykonávajúceho prácu zaradenú na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej alebo štvrtej kategórie, alebo za zamestnanca, ktorý je tanečníkom, alebo hudobným umelcom hrajúcim na dychový nástroj, tzv. riziková práca.

Zmeny účinné od 10. apríla 2020

- **Dňa 10. apríla 2020** nadobudlo účinnosť nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z.z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Spôsob, ako sa určí pokles tržieb, ustanovila vláda Slovenskej republiky nariadením č. 76/2020 Z. z. o spôsobe určenia poklesu čistého obratu a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti z 9. apríla 2020 (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 76/2020 Z. z.“). Zamestnávateľ alebo SZČO si vypočíta pokles tržieb v závislosti od toho, ktorá situácia sa na neho vzťahuje. Pokles tržieb o viac ako 40% oznámi Sociálnej poisťovni.

V prípade subjektu, ktorý účtuje v sústave podvojného účtovníctva sa pod pojmom tržby rozumie suma výnosov. V prípade subjektu, ktorý neúčtuje v sústave podvojného účtovníctva (účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva alebo vedie daňovú evidenciu, prípadne k príjmom si uplatňuje paušálne výdavky) sa pod pojmom tržby rozumie suma skutočných príjmov prijatých na účet alebo do pokladne.

Pokles tržieb zamestnávateľa a SZČO sa zisťuje za aktuálny mesiac a je zhodný s mesiacom, za ktorý sa odvádza poisťné.

Určenie poklesu tržieb

Ak zamestnávateľ alebo SZČO vykonávajú činnosť v aktuálnom mesiaci kalendárneho roka a vykonávali ju aj v rovnakom mesiaci predchádzajúceho kalendárneho roka, pokles tržieb sa posudzuje tak, že

- výška tržieb v aktuálnom mesiaci kalendárneho roka sa porovná s výškou tržieb za rovnaký mesiac predchádzajúceho kalendárneho roka, alebo
- výška tržieb v aktuálnom mesiaci kalendárneho roka sa porovná s výškou tržieb vypočítanou ako mesačný priemer za predchádzajúci kalendárny rok (priemer = tržby za predchádzajúci kalendárny rok : 12), ale to za predpokladu, že činnosť vykonávali po celý predchádzajúci kalendárny rok .

Uvedené znamená, že zamestnávateľ, resp. SZČO

- pri zisťovaní poklesu tržieb porovnáva tržbu napr. aktuálneho mesiaca roku 2020 s tržbou rovnakého mesiaca roku 2019 a následne vypočíta percento poklesu,
- ktorí podnikali celý predchádzajúci rok 2019, si môžu v roku 2020 zvoliť metódu určenia poklesu tržieb. Pri zisťovaní poklesu tržieb napr. za marec 2020, môžu zamestnávateľ, resp. SZČO porovnávať s tržbami za marec 2019 alebo s mesačným priemerom tržieb za rok 2019. Predpokladá sa, že možnosť porovnávať tržby za aktuálny mesiac roku 2020 s mesačným priemerom tržieb za rok 2019 bude vhodná pre zamestnávateľa, resp. SZČO, ktorí mali v jednotlivých mesiacoch roka 2019 nerovnomerné (kolísavé) príjmy, napríklad z dôvodu sezónnosti alebo mali tzv. silné a slabé mesiace, resp. tržby mali nepravidelne len v niektorých mesiacoch.

Príklad 1

Zamestnávateľ, právnická osoba, vznikol v roku 1991. Za marec 2019 dosiahol tržbu 40 000 eur. V marci 2020 dosiahol tržbu 5 000 eur. Pokles tržieb je 5 000 – 40 000, t.j. 35 000 eur

Pokles tržieb v percentách $(35\ 000 : 40\ 000) \times 100 = 87,5\%$.

Príklad 2

SZČO podnikala počas celého roku 2019, celková suma týchto tržieb za rok 2019 bola 12 000 eur. Mesačný priemer tržieb za rok 2019 bol 1 000 eur. V marci 2020 dosiahla tržbu 650 eur.

Pokles tržieb je $650 - 1\ 000$, t.j. 350 eur. Pokles tržieb v percentách $(350 : 1\ 000) \times 100 = 35\%$.

Zmeny účinné od 6. apríla 2020

- **Dňa 6. apríla 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 68/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Nová právna úprava umožňuje odklad platenia poisťného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poisťné“) zamestnávateľom a povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poisteným samostatne zárobkovo činným osobám (SZČO) za mesiac marec 2020 do 31. júla 2020, ktorým v dôsledku krízovej situácie spôsobenej vírusom COVID-19 poklesol čistý obrat alebo príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti (tržby) o 40 % a viac; spôsob určenia poklesu tržieb ustanovuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 76/2020 Z. z. (bližšie viď časť - Zmeny účinné od 10. apríla 2020). Možnosť odkladu odvodov sa týka poisťného, ktoré platí zamestnávateľ. Poisťné, ktoré zamestnancom zráža zamestnávateľ a má povinnosť ho zaňho aj odviešť, zamestnávateľ naďalej odvádza v pôvodnom termíne splatnosti. Tohto poisťného sa odklad platenia netýka. Ak zamestnávateľ alebo povinne poistená SZČO zaplatia toto poisťné v tzv. odloženom termíne splatnosti včas a v správnej výške, Sociálna poisťovňa im penále nepredpíše.

Upozornenie: Pre prihlasovacie, oznamovacie a vykazovacie povinnosti zamestnávateľa však naďalej platia pôvodné termíny a lehoty (ide napr. o prihlasovanie zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, o predkladanie výkazov poisťného a príspevkov).

Zároveň zákon splnomocnil vládu Slovenskej republiky, aby mohla nariadením ustanoviť ďalšie obdobie, na ktoré sa nebude vzťahovať pôvodná splatnosť poisťného, t. j. odložiť splatnosť poisťného aj za ďalšie obdobia.

Vplyv odkladu povinnosti platiť poisťné na nárok na nemocenské alebo dôchodkové dávky

Lehota na zaplatenie poisťného uplynie posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom uplynul termín splatnosti na zaplatenie odloženého poisťného, súčasne však nie skôr ako na konci tretieho kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po skončení krízovej situácie, teda do 31. decembra 2023, keďže krízová situácia skončila 15. septembra 2023. Pokiaľ bude poisťné riadne zaplatené v tejto lehote, nebude mať odklad splatnosti žiadny vplyv na nárok na nemocenské alebo dôchodkové dávky.

Avšak ak poisťné, ktorého splatnosť sa z dôvodu krízovej situácie odložila, nebude zaplatené vo vyššie uvedenej lehote, bude sa podmienka zaplatenia poisťného považovať za nespĺnenú.

Uvedené bude mať za následok, že ak vznikol nárok na nemocenskú alebo dôchodkovú dávku počas trvania odloženej splatnosti z dôvodu krízovej situácie, príjemca dávky (SZČO), ktorý nezaplatil poisťné, bude musieť vrátiť priznanú dávku, resp. jej adekvátnu časť a to za obdobie, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak je vyššia ako 5 eur.

Uvedené sa vzťahuje aj na posudzovanie nároku na dôchodkové dávky zamestnancov zamestnávateľov podľa § 7 ods. 2 (napr. likvidátori a správcovia konkurznej podstaty) a

zamestnancov, ktorí sú štatutárnym orgánom zamestnávateľa a majú najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo ktorí sú členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a majú najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa.

Na záver je potrebné upozorniť, že nezaplatenie poistného, ktorého splatnosť sa z dôvodu krízovej situácie odložila, môže mať priamy vplyv na vznik a trvanie ďalších nárokov na nemocenské a dôchodkové dávky a výšku dôchodkových dávok.

Pozn. Termín odloženej splatnosti poistného zaznamenal v dôsledku pretrvávajúcej krízovej situácie v súvislosti s ochorením COVID 19 ďalšie posuny. „Konečný“ termín odloženej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac možno nájsť v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 131/2020 Z.z. SLOV-LEX.

Zmeny účinné od 4. apríla 2020

- **Dňa 4. apríla 2020** nadobudol účinnosť zákon č. 66/2020 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony.

Novou právnou úpravou sa predĺžilo podporné obdobie v nezamestnanosti o jeden mesiac poistencom, ktorí si do uplynutia pôvodného podporného obdobia v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) nedokázali nájsť prácu.

Vzhľadom na dynamicky sa meniacu situáciu a nepredvídateľný vývoj na trhu práce v dôsledku šírenia ochorenia COVID-19 sa zároveň splnomocnila vláda Slovenskej republiky v prípade potreby vydávať nariadenia vlády, ktorými by na obdobie krízovej situácie a obdobie dvoch mesiacov po jej skončení mohla dočasne upravovať podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti, podmienky výplaty dávky v nezamestnanosti, dĺžku podporného obdobia v nezamestnanosti a výšku dávky v nezamestnanosti.

Nárok na ošetrovné v čase trvania krízovej situácie sa rozšíril aj o nemocensky poistených rodičov (aj náhradných rodičov a osvojitelov), ktorí počas krízovej situácie (od 12. marca 2020 do jej skončenia) zabezpečujú osobnú a celodennú starostlivosť o dieťa po skončení nároku na rodičovský príspevok resp. materské, ak ho rodič poberal do dovŕšenia tretieho roku veku dieťaťa.

V záujme reflektovania na požiadavku aplikačnej praxe v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19, keďže v tejto situácii je manipulácia s papierovými bankovkami a mincami z dôvodu zvýšenej možnosti šírenia vírusu COVID-19 mimoriadne nebezpečná aj pre zamestnancov pobočiek Sociálnej poisťovne, sa v čase trvania tejto krízovej situácie vylúčila možnosť platenia poistného a povinných príspevkov na starobného dôchodkové sporenie v hotovosti v pokladniciach pobočiek Sociálnej poisťovne.

Ďalej sa zabezpečilo aj to, aby Sociálna poisťovňa v čase krízovej situácie v rámci povolenia splátok dlžných súm nezvyšovala dlžné sumy o úrok vo výške trojnásobku ročnej základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej ku dňu povolenia splátok dlžných súm, resp. o ročnú úrokovú sadzbu 10 %.

Zmeny účinné od 27. marca 2020

- **Dňa 27. marca 2020** nadobudol účinnosť 63/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Novou právnou úpravou sa upravili podmienky nároku na ošetrovné a nemocenské v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“).

V prípadoch karanténneho opatrenia a izolácie nariadeného/nariadenej v súvislosti s šírením ochorenia COVID-19 sa ustanovil vznik nároku zamestnanca na nemocenské vyplácané Sociálnou poisťovňou už od 1. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti (DPN). Zároveň sa ustanovilo, aby v čase krízovej situácie bola v prípadoch, v ktorých je poistencovi nariadená karanténa alebo izolácia výška nemocenského 55 % denného vymeriavacieho základu už od prvého dňa DPN.

Nastálo sa upraviť okruh poistencov, ktorí budú mať nárok na ošetrovné. Na ošetrovné tak majú nárok osoby, ktoré sa budú v prípadoch, kedy je dieťaťu nariadené karanténne opatrenie a izolácia, v prípadoch uzatvorenia zariadenia, ktoré dieťa navštevuje, respektíve v prípadoch, kedy osoba, ktorá sa o dieťa stará, nemôže z objektívnych dôvodov zabezpečiť túto starostlivosť, starať o dieťa mladšie ako 11 rokov, resp. 18 rokov v prípade, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom.

Ďalej sa ustanovilo, aby v čase krízovej situácie nárok na ošetrovné vznikol aj poistencom, ktorí osobne a celodenne ošetrojú dieťa do dovŕšenia šestnásteho roku veku, ktorého zdravotný stav podľa potvrdenia príslušného lekára nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou fyzickou osobou a poistencom, ktorí sa starajú o príbuzného v priamom rade, súrodencu, manžela, manželku alebo rodiča manžela alebo manželky, ak zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa takejto osobe poskytuje sociálna služba ambulantnou formou alebo pobytovou formou, bolo rozhodnutím príslušných orgánov uzavreté alebo v ňom bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu.

Ustanovilo sa že, ošetrovné sa môže poberať počas celej doby trvania krízovej situácie za predpokladu, že trvá niektorá z vyššie uvedených situácií, ktoré podmieňujú nárok na ošetrovné. Zároveň sa ustanovilo, že poistenci sa pri ošetrovaní/starostlivosti a teda aj poberaní ošetrovného v čase krízovej situácie môžu striedať.

V súvislosti s predĺžením doby nároku na ošetrovné sa zabezpečilo, aby sa zamestnancovi, povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnéj osobe počas ošetrovania/starostlivosti o dieťa neprerušovalo poistenie štandardne podľa § 26 zákona o sociálnom poistení od 11. dňa potreby ošetrovania/starostlivosti a aby zamestnanec, povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená SZČO, dobrovoľne nemocensky poistená osoba, dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba a dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti bola počas celej doby ošetrovania/starostlivosti o dieťa oslobodená od platenia poistného. Ide o ošetrovanie/starostlivosť z dôvodu ktorého si uplatňujú tzv. pandemické ošetrovné.

Nová právna úprava, v súvislosti s oslobodením od povinnosti platiť poistné a tzv. neprerušením povinného poistenia zamestnanca a povinne poistenej SZČO, sa vzťahuje aj na obdobie pred účinnosťou tohto zákona, ak osobné a celodenné ošetrovanie alebo starostlivosť, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona za krízovej situácie a trvajú aj po nadobudnutí jeho účinnosti.